

Pelsrijping afhankelijk van geboortedatum

Plaats bij verspenen pups van jonge en oude teven traceerbaar

Het black-spot onderzoek op Edelveen heeft een onverwacht doch logisch resultaat opgeleverd. De eerste weken in de pelsperiode speelt de leeftijd (geboortedatum) een rol in de pelsrijping. Het speelt geen rol bij de gewichtontwikkeling en is daardoor niet eerder bekeken. Reuen en teven van jonge teven (geboren voor 3 mei) en in een groep opgegroeid, hebben op 4 en 11 november minder blauwkleurige leerzijde van de pels, een betere kwaliteitsbeoordeling en een hogere verkoopprijs (bij gelijke lengte) dan pups van oude teven (geboren na 8 mei). Plaats pups van jonge teven bij elkaar en hetzelfde geldt voor de pups van oude teven. In november zijn ze dan gemakkelijk traceerbaar en die moeite wordt goed beloond.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen te Ederveen

Inleiding

De Nederlandse manier van dierenhouden staat bekend om haar efficiëntie. Daarin past ook deze bevinding. Ten opzichte van de Deense nertsenhouders paren wij de nertsen gemiddeld later, worden de pups later geboren en starten vervolgens eerder met pelzen. Gemiddeld zijn onze nertsen 2 weken jonger op pelsdatum. Daarbij laten we ons niet hinderen door de lagere geologische ligging (verschil in daglengte. De nertsen zijn begin november uitgegroeid en daar is geen verschil op basis van de geboortedatum. Begin november kun je al heel wat pelsrijpe dieren

vinden. De pelsdatumprojecten hebben steeds aangetoond dat je niet snel te vroeg begint vanuit de economische kant gezien. Sinds 2008 zijn we ook de leerzijde van de nertsen op pelsdatum gaan bekijken in het kader van het black-spot onderzoek. In de score is de blauwkleuring van de pels meegenomen. Het was duidelijk dat het aantal pelzen dat blauw kleurt op de eerste pelsdatum veel hoger was dan op de volgende data. In 2010 is de variant van leeftijd toegevoegd in het black-spot onderzoek en daaruit volgde per pelsdatum een verschil in blauwkleuring op basis van de geboortedatum. Na verkoop van de pelzen is ook duidelijk dat de pelsbeoordeling en verkoop aanleiding geven voor dit artikel op dit moment.

Opzet

In het kader van de projecten Pelsdatum en Black-Spots zijn op 4 en 11 november 2010 een aantal vergelijkbare groepen nertsen gepeld. Op de pelsdatum is ook rekening gehouden met de leeftijd/geboortedatum van de nertsen. De bekeken nertsen zijn allen opgegroeid in een groep van 2 reuen en 2 teven. Van alle pelzen is de leerzijde beoordeeld na het schrapen. Het aantal black-spots

en de blauwkleuring is gescoord. Er is geen verschil in mate van blauwkleuring gemaakt. De blauwe pelzen zijn niet individueel gevolgd. Na de verkoop van de pelzen zijn de totale groepen per pelsdatum en leeftijd met elkaar vergeleken.

Resultaten

In tabel 1 (Reuen) en tabel 2 (Teven) is het resultaat van de correlatie leerzijde en pelszijde te zien. De tabel geeft per pelsdatum alle informatie over de geboortedatum, type moeder (OT is oude teef en JT is jonge teef) en leeftijd. Het gewicht op pelsdatum staat eronder. De pelsclassificatie is weergegeven in de berekende lengte (gemiddelde per lengteklasse X aantal) en het aandeel in de mooie kwaliteiten. Daaronder het aandeel pelzen wat aan de leerzijde als 'blauw' gescoord is. De laatste regel geeft de verkoopprijs weer.

Tabel 1: Reuenpelzen uit RRTT groep op pelsdatum naar leeftijd

Resultaat Reuen				
Indeling	jongste	oudste	jongste	oudste
Pelsdatum	4-nov	4-nov	11-nov	11-nov
Pups van	OT	JT	OT	JT
Geboren (mei)	geb>8	geb<3	geb>8	geb<3
Leeftijd wkn	25,5	27	26,5	28
Gew kg	3,2	3,1	3,3	3,1
Berek cm	89,4	91,5	92,2	90,6
Plat/bur/1A	12	25	31	35
% Blauw	55	46	29	17
Verkoopprijs	€ 55,5	€ 56,8	€ 57,1	€ 56,5

De blauwkleuring van de leerzijde is negatief gecorreleerd met de pelskwaliteit. De blauwkleuring is gecorreleerd aan de leeftijd op pelsdatum; de oudste dieren hebben het laagste aandeel blauw. Voor de beste verkoopprijs is de lengte altijd zeer bepalend, maar het is duidelijk dat de betere kwaliteit gevonden wordt bij de oudste dieren. Op het moment van pelzen is dat een keuze.

Tabel 2: Tevenpelzen uit RRTT groep op pelsdatum naar leeftijd

Resultaat Teven				
Indeling	jongste	oudste	jongste	oudste
Pelsdatum	4-nov	4-nov	11-nov	11-nov
Pups van	OT	JT	OT	JT
Geboren (mei)	geb>8	geb<3	geb>8	geb<3
Leeftijd wkn	25,5	27	26,5	28
Gew kg	1,8	1,6	1,7	1,6
Berek cm	76,1	74,8	75,6	74,2
Plat/bur/1A	43	56	54	62
% Blauw	43	30	14	10
Verkoopprijs	€ 37,8	€ 37,3	€ 38,2	€ 36,6

De correlatie is bij teven ook duidelijk te zien: meer blauwe pelzen bij de jongste teven en daarmee ook een mindere kwaliteit. De betere kwaliteit komt niet in de verkoopprijs tot uiting want de jongste dieren waren zwaarder bij pelzen en langer bij verkoop. Teven hebben een veel betere kwaliteit dan de reuen en maken ook per pelsdatum en leeftijd een grote stap. De oudste teven op 4 november zijn even oud als de jongste teven

op 11 november. De kwaliteitsbeoordeling is hetzelfde, maar het aandeel blauw is gehalveerd. Er is dus ook een verschil in dagen tot bv. de kortste dag (of na 1 november). De pelsrijping gaat snel in de eerste weken van november tot het moment van de mooiste beoordeling. Bij deze nertsen was dat tussen 11 en 18 november na de beoordeling van de veiling.

Discussie en aanbeveling

De leeftijd van nertsen heeft geen significante invloed op de gewichtontwikkeling. Dat is al heel vaak gemeten en ook op Edelveen wordt geen ander resultaat gevonden. In dezelfde lijn is gedacht over de pelsrijpheid, maar blijkbaar klopt dat niet.

De negatieve correlatie tussen blauwkleuring leerkant en pelskwaliteit is duidelijk gemaakt. De correlatie tussen leeftijd en blauwkleuring ook, wederom met de nertsen die in 2011 gepelsd zijn. Bij dezelfde lengte hebben de oudste nertsen gemiddeld een betere verkoopprijs opgeleverd.

Het nu onder de aandacht brengen van dit resultaat heeft alles te maken met de komende speenperiode. Om in de pelsperiode gemakkelijk te werken met deze informatie, is het handig dat de te pelzen nertsen in leeftijdsgroepen bij elkaar geplaatst zijn. Dat is het belangrijkste advies wat we uit deze bevinding kunnen en willen geven.

Noot: Het onderzoek op Edelveen is uitgevoerd met subsidie van het Productschap Pluimvee en Eieren (PPE).